

EFTAs ÖVERVAKNINGSMYNDIGHETS REKOMMENDATION

av den 5 november 2008

om relevanta produkt- och tjänstemarknader inom området elektronisk kommunikation vilka kan komma i fråga för förhandsreglering enligt den rättsakt som det hänvisas till i punkt 5cl i bilaga XI till EES-avtalet (Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/21/EG om ett gemensamt regelverk för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster), i dess anpassade lydelse enligt protokoll 1 till EES-avtalet och enligt de anpassningar för sektorn som återfinns i bilaga XI till avtalet

(2009/C 156/12)

EFTAs ÖVERVAKNINGSMYNDIGHET HAR ANTAGIT DENNA REKOMMENDATION

myndigheterna i Eftastaterna anta en rekommendation om relevanta produkt- och tjänstemarknader.

MED BEAKTANDE AV avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet ⁽¹⁾,

MED BEAKTANDE AV avtalet mellan Eftastaterna om upprättande av en övervakningsmyndighet och en domstol, särskilt artikel 5.2 b,

MED BEAKTANDE AV den rättsakt som det hänvisas till i punkt 5cl i bilaga XI till EES-avtalet (Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/21/EG av den 7 mars 2002 om ett gemensamt regelverk för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster ⁽²⁾ i dess anpassade lydelse enligt protokoll 1 till EES-avtalet och enligt de anpassningar för sektorn som återfinns i bilaga XI till avtalet, särskilt artikel 15 i direktivet,

MED BEAKTANDE AV övervakningsmyndighetens beslut nr 194/04/KOL av den 14 juli 2004 om antagande av en rekommendation om relevanta marknader inom sektorn för elektroniska kommunikationer vilka kan komma i fråga för förhandsreglering och riktlinjer om bedömning av marknaden och av betydande inflytande på marknaden, och

av följande skäl:

- (1) Genom ramdirektivet inrättas ett regelverk för sektorn för elektronisk kommunikation. Regelverket omfattar alla elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster inom dess tillämpningsområde och ska därigenom tillgodose behov som uppstår till följd av konvergenstrender. Syftet med regelverket är att stegvis minska den sektorsspecifika förhandsregleringen efter hand som konkurrensen på marknaden utvecklas.
- (2) Enligt artikel 15 i ramdirektivet ska Eftas övervakningsmyndighet (nedan kallad *övervakningsmyndigheten*) efter ofientligt samråd och samråd med de nationella reglerings-

- (3) Syftet med föreliggande rekommendation är att fastställa på vilka produkt- och tjänstemarknader förhandsreglering kan komma i fråga, i enlighet med artikel 15.1 i ramdirektivet. Målet med alla förhandsregleringar är att skapa fördelar för slutanvändarna genom att på en hållbar bas göra slutkundsmarknaderna konkurrensutsatta. Definitionen av relevanta marknader ändras med tiden, eftersom egenskaper hos produkter och tjänster utvecklas, och eftersom möjligheterna till substitution på efterfråge- och utbudssidorna förändras. Rekommendationen av den 14 juli 2004 ⁽³⁾ har nu varit i kraft i över fyra år, så det är dags att se över den första utgåvan i ljuset av marknadsutvecklingen inom EES. Denna rekommendation ersätter rekommendationen av den 14 juli 2004, som antagits genom beslut nr 194/04/KOL.

- (4) Enligt artikel 15.1 i ramdirektivet ska övervakningsmyndigheten definiera marknader i enlighet med konkurrenslagstiftningens principer. Därför används konkurrenslagstiftningens principer i denna rekommendation för att definiera gränserna mellan produktmarknader inom sektorn för elektronisk kommunikation, medan identifiering eller urval av definierade marknader för förhandsreglering förutsätter att marknaderna har egenskaper som motiverar införandet av reglerade förhandsskyldigheter. Den terminologi som används i rekommendationen grundas på terminologin i ramdirektivet och direktiv 2002/22/EG ⁽⁴⁾. I enlighet med ramdirektivet är det de nationella regleringsmyndigheterna som ska definiera relevanta marknader efter nationella omständigheter, bland annat relevanta geografiska marknader inom det egna landet.

⁽³⁾ Eftas övervakningsmyndighets rekommendation av den 14 juli 2004 om relevanta produkt- och tjänstemarknader inom sektorn elektronisk kommunikation vilka kan komma i fråga för förhandsreglering enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/21/EG om ett gemensamt regelverk för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster, i dess lydelse enligt EES-avtalet (EUT L 113, 27.4.2006, s. 18 och EES-supplement nr 21, 27.4.2006, s. 33). Antaget genom beslut nr 194/04/KOL.

⁽⁴⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/22/EG av den 7 mars 2002 om samhällsomfattande tjänster och användares rättigheter avseende elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster (direktivet om samhällsomfattande tjänster) (EGT L 108, 24.4.2002, s. 51), som har införts genom punkt 5cm i bilaga XI till EES-avtalet genom gemensamma EES-kommitténs beslut nr 11/2004 (EUT L 116, 22.4.2004, s. 60 och EES-supplement nr 20, 22.4.2004, s. 14).

⁽¹⁾ Nedan kallat *EES-avtalet*.

⁽²⁾ EGT L 108, 24.4.2002, s. 33. Direktivet ändrat genom förordning (EG) nr 717/2007 (EUT L 171, 29.6.2007, s. 32). Nedan kallat *ramdirektivet*.

- (5) Utgångspunkten för fastställande av marknader i denna rekommendation är definitionen av slutkundsmarknader ur ett framtidsorienterat perspektiv, med hänsyn till substituerbarheten på efterfråge- och utbudssidorna. Efter det att slutkundsmarknaderna har definierats kan man gå vidare med att identifiera relevanta grossistmarknader. Om marknaden i efterföljande led i stor utsträckning får sina leveranser av ett eller flera vertikalt integrerade företag kan det vara svårt för potentiella företag som inte är integrerade att få de insatsvaror som behövs. För att avgöra om marknaden kan komma i fråga för en förhandsreglering kan det bli nödvändigt att konstruera en teoretisk grossistmarknad i föregående led. Marknaderna för elektronisk kommunikation har ofta två sidor, genom att omfatta tjänster som tillhandahålls via nät eller plattformar som sammanför användare på båda sidor om marknaden, exempelvis slutkunder som utbyter kommunikationer eller sändare och mottagare av information och innehåll. Dessa aspekter måste beaktas vid identifiering och definition av marknader, eftersom de kan påverka både hur marknader definieras och huruvida de har de egenskaper som kan motivera reglerade förhandsskyldigheter.
- (6) För att identifiera marknader som kommer i fråga för reglerade förhandsskyldigheter bör följande kumulativa kriterier tillämpas: Det första kriteriet är förekomsten av höga och varaktiga inträdeshinder. Dessa kan vara strukturella, rättsliga eller regleringsbaserade. De elektroniska kommunikationsmarknaderna är dynamiska till sin karaktär och funktion. Därför måste man också väga in möjligheterna att övervinna inträdeshindren inom rimlig tid när man gör framtidsanalyser för att inför en eventuell förhandsreglering fastställa vad som är relevanta marknader. Därför uppfylls det andra kriteriet bara av de marknader som till följd av sin struktur inte tenderar att utvecklas i riktning mot effektiv konkurrens inom den tillämpliga tidsramen. Tillämpning av detta kriterium innefattar undersökning av konkurrenssituationen bakom inträdeshindren. Det tredje kriteriet innebär att tillämpning av enbart konkurrenslagstiftning inte i tillräcklig grad skulle avhjälpa de aktuella bristerna på marknaden.
- (7) De viktigaste indikatorerna vid bedömning av det första och andra kriteriet liknar dem som beaktas vid en framtidsorienterad marknadsanalys, bland annat inträdeshinder i avsaknad av reglering (inbegripet omfattningen av kostnader som inte kan återvinnas – sunk costs), marknadsstruktur, marknadsprestanda och marknadsdynamik, samt indikatorer som marknadsandelar och marknadsstendenser, marknadspriser och -tendenser eller konkurrerande näts och infrastrukturers omfattning och täckning. Alla marknader som uppfyller de tre kriterierna i avsaknad av förhandsreglering kommer i fråga för förhandsreglering.
- (8) Från konkurrenssynpunkt bör inte nya framväxande marknader omfattas av olämpliga skyldigheter, även om det finns fördelar med att vara först, i enlighet med ramdirektivet. Nya framväxande marknader anses omfatta produkter eller tjänster för vilka det, på grund av deras nyhet, är ytterst svårt att förutsäga efterfrågan eller villkoren för inträde på marknaden eller leveransvillkor, och för vilka det därför är svårt att tillämpa de tre kriterierna. Syftet med att inte utsätta nya framväxande marknader för olämpliga skyldigheter är att främja innovation i enlighet med artikel 8 i ramdirektivet. Samtidigt bör man undvika att det ledande företaget avskärmar sådana marknader, något som redan påpekas i kommissionens riktlinjer för marknadsanalyser och bedömning av betydande marknadsinflytande i enlighet med gemenskapens regelverk för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster⁽¹⁾. Tillkommande uppgraderingar av befintlig nätinфраstruktur leder sällan till nya eller framväxande marknader. Att en produkt inte är substituerbar måste fastställas både från utbuds- och efterfrågesidan innan man kan dra slutsatsen att den inte omfattas av en redan befintlig marknad. Framväxande nya tjänster på slutkundsmarknaden kan leda till nya sekundära grossistmarknader i ett omfång som gör att slutkundstjänsterna inte kan tillhandahållas med befintliga grossistprodukter.
- (9) När det gäller inträde på marknaden är två slags hinder av betydelse för den föreliggande rekommendationen: strukturella hinder och rättsliga eller regleringsbaserade hinder.
- (10) Strukturella hinder för inträde på marknaden är en följd av ursprungliga kostnader eller efterfrågeförhållanden som leder till obalans mellan de förhållanden som råder för aktörer med dominerande ställning på marknaden i kraft av tidigare monopol, och förhållandena för nytilkommen aktörer. Höga strukturella hinder kan t.ex. föreligga när marknaden kännetecknas av absoluta kostnadsfördelar, betydande stordriftsfördelar, fördelar bestående i att samma produkter säljs i en mängd olika former, kapacitetsbrister samt höga kostnader som inte kan återvinnas (sunk costs). Sådana hinder går fortfarande att hitta i samband med det vittomfattande uppbyggandet och tillhandahållandet av lokala accessnät till fasta anslutningspunkter. Ett motsvarande strukturellt hinder kan också finnas när det för tillhandahållandet av en viss tjänst krävs en nätkomponent som inte får kopieras, eller kopieras bara till en kostnad som gör det olönsamt för konkurrenter.
- (11) Rättsliga hinder och regleringshinder grundas inte på ekonomiska förhållanden, utan är en följd av lagstiftningsåtgärder, myndighetsåtgärder eller andra statliga åtgärder som direkt påverkar villkoren för aktörers inträde på en relevant marknad och deras positionering där. Ett

⁽¹⁾ Riktlinjer utfärdade av Eftas övervakningsmyndighet av den 14 juli 2004 om marknadsanalyser och bedömning av betydande marknadsinflytande i enlighet med regelverket för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster enligt bilaga XI till avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, EUT C 101, 27.4.2006, s. 1 och EES-supplement nr 21, 27.4.2006, s. 1.

exempel på rättsliga hinder och regleringshinder som förhindrar inträde på en marknad är om det finns en gräns för hur många företag som har tillgång till radiospektrum för tillhandahållande av tjänster som är spektrumberoende. Andra exempel på samma slags hinder är prisregleringar eller andra prisrelaterade åtgärder, som drabbar företag. De påverkar inte bara inträdet på marknaden, utan också företagets positionering på marknaden. Rättsliga eller regleringsrelaterade hinder, som kan undanröjas inom den berörda tidsfristen, bör normalt sett inte anses vara ekonomiska hinder för inträde som uppfyller det första kriteriet.

- (12) Hinder för inträde på marknaden kan också bli mindre relevanta för innovationsdrivna marknader som kännetecknas av fortgående teknisk utveckling. På sådana marknader härrör konkurrensrestriktioner ofta från innovationsrelaterade hot från potentiella konkurrenter som för närvarande inte finns på marknaden. På innovationsdrivna marknader kan dynamisk konkurrens eller konkurrens på längre sikt förekomma bland företag som inte nödvändigtvis är konkurrenter på en befintlig "statisk" marknad. I denna rekommendation utpekas inte marknader där hindren för inträde på marknaden inte förväntas bestå under en förutsebar tidsperiod. När man bedömer huruvida hinder för inträde på marknaden kommer att fortbestå i avsaknad av reglering måste man undersöka huruvida framgångsrika inträden på marknaden ofta har ägt rum i näringsgrenen och huruvida inträdet har varit, eller förväntas vara, tillräckligt omedelbart och varaktigt för att begränsa marknadsinflytandet. Hur relevanta inträdeshindren är kommer bland annat att bero på den minimala effektiva produktionen och de kostnader som inte kan återvinnas.
- (13) Även om en marknad kännetecknas av höga inträdeshinder kan emellertid andra strukturella faktorer på samma marknad innebära att den utvecklas i riktning mot effektiv konkurrens inom den tidsram som är aktuell i sammanhanget. Marknadsdynamik kan exempelvis uppnås genom tekniska utvecklingar eller genom konvergens av produkter och marknader som kan leda till konkurrenstryck mellan aktörerna på specifika produktmarknader. Det kan också vara fallet på marknader med ett begränsat men ändå tillräckligt antal företag som har olika kostnadsstrukturer och som konfronteras med en priselastisk efterfrågan. Det kan dessutom finnas överskottskapacitet på en marknad som normalt skulle kunna ge konkurrentföretag möjlighet att öka produktionen mycket snabbt som en reaktion på en eventuell prisökning. På sådana marknader kan marknadsandelarna variera med tiden, och man kan konstatera sjunkande priser. Om marknadsdynamiken ändras snabbt bör man noga välja rätt tidsramar för att spegla de marknadsutvecklingar som är av intresse.
- (14) Beslutet att en marknad ska komma i fråga för förhandsreglering bör också bero på en bedömning av huruvida konkurrenslagstiftningen är tillräcklig för att hantera de

marknadsmisslyckanden som uppstår genom att de första två kriterierna uppfylls. Det är osannolikt att konkurrenslagstiftningsingrepp är tillräckliga om interventionen för att åtgärda ett marknadsmisslyckande leder till omfattande efterlevnadskrav eller om det krävs regelbunden intervention och/eller intervention i rätt tid.

- (15) Tillämpningen av de tre kriterierna bör begränsa antalet marknader inom sektorn för elektronisk kommunikation där reglerade förhandsskyldigheter införs, och därmed bidra till det mål som satts i de rättsliga ramarna, att stegvis minska den sektorspecifika förhandsregleringen allt eftersom konkurrensen utvecklas på marknaderna. Dessa kriterier bör tillämpas kumulativt, och om något av dem inte är uppfyllt så innebär det att den berörda marknaden inte bör identifieras som en som kommer i fråga för förhandsreglering.
- (16) Regleringsåtgärder av tjänster som riktar sig till slutkunder bör vidtas endast om de nationella regleringsmyndigheterna anser att relevanta prissättningsåtgärder eller åtgärder som gäller val eller förval av nätoperatör inte skulle uppfylla målet att säkerställa effektiv konkurrens och tillfredsställande av allmänintresset. Genom att ingripa i grossistledet, även med åtgärder som kan påverka slutkundsmarknaden, kan EES-staterna se till att en så stor del av värdekedjan som möjligt förblir öppen för normal konkurrens, vilket ger slutanvändarna de bästa tänkbara resultaten. I denna rekommendation identifieras därför främst grossistmarknader: om dessa regleras på rätt sätt är det meningen att detta ska råd bot på den brist på verklig konkurrens som är så uppenbar på slutkundsmarknaderna. Om en nationell regleringsmyndighet kan visa att interventioner i grossistledet har varit framgångslösa kan den berörda slutkundsmarknaden komma i fråga för förhandsreglering, förutsatt att de ovan angivna tre kriterierna är uppfyllda.
- (17) Den 17 december 2007 utfärdade kommissionen en ny rekommendation 2007/879/EG ⁽¹⁾ om relevanta produkt- och tjänstemarknader inom området elektronisk kommunikation vilka kan komma i fråga för förhandsreglering enligt ramdirektivet.
- (18) Utgångspunkt för revisionen av övervakningsmyndighetens rekommendation om relevanta marknader är kommissionens nya rekommendation och kommissionens överväganden i den förklarande anmärkningen till dess rekommendation. I sitt revisionsförfarande anser övervakningsmyndigheten att jämförelsen mellan de olika marknadsutvecklingarna bör genomföras i relation till en EES-referens och inte bara med hänsyn till marknadsituationen inom de enskilda Eftastaterna.

⁽¹⁾ EUT L 344, 28.12.2007, s. 65.

- (19) På grundval av marknadsutvecklingen i Eftastaterna samt de synpunkter som lämnats i samband med det offentliga samrådet och annan information som övervakningsmyndigheten har tillgång till, förefaller det inte sannolikt att det sätt på vilket de tre Eftastaternas marknader för elektronisk kommunikation fungerar generellt skulle avvika i större utsträckning från hur marknaderna i EU eller hela EES i genomsnitt fungerar eller hur respektive marknad i enskilda EU-medlemsstater fungerar jämfört med det genomsnittet.
- (20) Syftet med EES-avtalet är att upprätta "ett dynamiskt och homogent europeiskt ekonomiskt samarbetsområde med hjälp av gemensamma konkurrensregler och likartade konkurrensvillkor" ⁽¹⁾. Mot bakgrund av denna målsättning och övervägandena ovan antar övervakningsmyndigheten en rekommendation som är anpassad till kommissionens rekommendation för att säkerställa en enhetlig tillämpning av det gemensamma regelverket och som ger intressenterna rättsäkerhet inom marknaderna för elektronisk kommunikation i EES. Därför har antalet marknader som kan komma i fråga för förhandsreglering minskats från 18 till 7 marknader i denna rekommendation.
- (21) Det faktum att antalet marknader som kan komma i fråga för förhandsreglering minskar innebär inte nödvändigtvis att de marknader som tagits bort verkligen är konkurrensutsatta i var och en av Eftastaterna och att förhandsreglering inte längre är motiverad på dessa marknader. I bidrag som lämnats in till övervakningsmyndigheten under revisionsförfarandet hävdas att en fortsatt reglering kan vara motiverad på vissa marknader.
- (22) De marknader som ingår i förteckningen i bilagan har identifierats på grundval av de tre kumulativa kriterierna. För marknader som inte förtecknas i denna rekommendation bör de nationella regleringsmyndigheterna tillämpa de tre kriterierna. För de marknader i bilagan till rekommendation nr 194/04/KOL av den 14 juli 2004 som inte är med i förteckningen i bilagan till denna rekommendation bör de nationella regleringsmyndigheterna ha rätt att tillämpa de tre kriterierna för att undersöka om den berörda marknaden fortfarande bör omfattas av förhandsreglering på grundval av landets nationella situation. Nationella regleringsmyndigheter kan välja att inte genomföra en bedömning av marknaden för marknader som förtecknas i denna rekommendation om de anser att de tre kriterierna inte uppfylls på den berörda marknaden. Nationella regleringsmyndigheter får fastställa att andra marknader än de som är förtecknade i rekommendationen är relevanta. Det förutsätter dock att myndigheterna förfar i enlighet med artikel 7 i ramdirektivet. Om utkast till lagstiftning som påverkar handeln mellan Eftastaterna inte anmäls i enlighet med skäl 38 i ramdirektivet kan det leda till överträdelseförfaranden mot staten i fråga. Marknader som inte ingår i förteckningen i denna rekommendation bör definieras på grundval av de konkurrensprinciper som fastställs i övervakningsmyndighetens tillkännagivande om definitionen på relevant marknad i EES:s konkurrenslagstiftning ⁽²⁾. Vidare bör de vara förenliga med övervakningsmyndighetens riktlinjer om bedömning av marknaden och av betydande inflytande på marknaden samt uppfylla de tre kriterier som anges ovan.
- (23) Det faktum att denna rekommendation innehåller en förteckning över de produkt- och tjänstemarknader där förhandsreglering kan vara motiverad betyder inte att reglering alltid är motiverad eller att regleringsskyldigheter enligt särdirektiven kommer att införas för dessa marknader. Ingen reglering kan införas, eller måste upphävas, om det föreligger verklig konkurrens på den berörda marknaden i avsaknad av reglering, dvs. om ingen aktör har betydande inflytande på marknaden i enlighet med artikel 14 i ramdirektivet. Regleringsskyldigheter måste vara adekvata och grundas på karaktären hos det problem som konstaterats samt vara proportionerliga och berättigade med hänsyn till de mål som anges i ramdirektivet, i synnerhet säkerställa maximalt utbyte för användare, säkerställa att det inte uppstår någon snedvridning eller begränsning av konkurrensen, främja effektiva investeringar i infrastruktur och främja innovation, samt främja en effektiv användning och förvaltning av radiofrekvenser och nummerresurser.
- (24) I fastställandet av relevanta marknader i denna rekommendation påverkar inte tillämpningen av definitioner av relevanta marknader som i bestämda fall får göras inom ramen för konkurrenslagstiftningen. Förhandsregleringens omfattning påverkar inte heller omfattningen av de verksamheter som kan komma att bedömas inom ramen för konkurrenslagstiftningen.
- (25) Föreliggande rekommendation har genomgått ett offentligt samråd och ett samråd med nationella regleringsmyndigheter och andra konkurrensmyndigheter i Eftastaterna.
- (26) Denna rekommendation ska tolkas mot bakgrund av den förklarande anmärkningen i kommissionens rekommendation 2007/879/EG om relevanta produkt- och tjänstemarknader inom sektorn för elektronisk kommunikation vilka kan komma i fråga för förhandsreglering enligt ramdirektivet. I den förklarande anmärkningen ingår bland annat en beskrivning av den tekniska utvecklingen i förhållande till de marknader som definieras i rekommendationen.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS FÖLJANDE.

1. När relevanta marknader ska definieras som relevanta med hänsyn till nationella förhållanden i enlighet med artikel 15.3 i den rättsakt som det hänvisas till i punkt 5cl i bilaga XI till EES-avtalet, Europaparlamentets och rådets direktiv

⁽¹⁾ Se det fjärde skälet i ingressen till EES-avtalet.

⁽²⁾ Eftas övervakningsmyndighets beslut nr 46/98/KOL av den 4 mars 1998 om utfärdande av två tillkännagivanden inom konkurrensområdet om definitionen av relevant marknad i Europeiska ekonomiska samarbetsrådets (EES) konkurrenslagstiftning och om avtal av mindre betydelse som inte omfattas av artikel 53.1 i EES-avtalet (EGT L 200, 16.7.1998, s. 46 och EES-supplementet nr 28, 16.7.1998, s. 1).

2002/21/EG om ett gemensamt regelverk för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster, i dess anpassade lydelse enligt protokoll 1 till EES-avtalet och enligt de anpassningar för sektorn som återfinns i bilaga XI till avtalet rekommenderas de nationella regleringsmyndigheterna att bedöma de produkt- och tjänstemarknader som är förtecknade i bilagan till denna rekommendation.

2. När andra marknader än de som ingår i bilagan identifieras som relevanta bör de nationella regleringsmyndigheterna se till att följande tre kriterier uppfylls kumulativt:

a) Förekomsten av höga och varaktiga inträdeshinder. Dessa kan vara strukturella, rättsliga eller regleringsbaserade.

b) Marknadsstrukturer som inte tenderar till effektiv konkurrens inom den relevanta tidsfristen. Tillämpning av detta kriterium innefattar undersökning av konkurrenssituationen bakom inträdeshindren.

c) Konkurrenslagstiftningen räcker inte ensam till för att åtgärda de berörda marknadsmisslyckandena.

3. Denna rekommendation ska inte påverka marknadsdefinitioner, resultaten av marknadsbedömningar och regleringsskyldigheter som de nationella regleringsmyndigheterna har antagit i enlighet med artiklarna 15.3 och 16 i den rättsakt som det hänvisas till i punkt 5cl i bilaga XI till EES-avtalet, i dess anpassade lydelse enligt protokoll 1 till EES-avtalet och enligt de anpassningar för sektorn som återfinns i bilaga XI till avtalet (Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/21/EG om ett gemensamt regelverk för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster), innan den dag när denna rekommendation antas.

4. Denna rekommendation riktar sig till Eftastaterna.

Utfärdad i Bryssel den 5 november 2008.

På Eftas övervakningsmyndighets vägnar

Per SANDERUD
Ordförande

Kurt JAEGER
Ledamot av kollegiet

BILAGA

Slutkundsledet

1. Tillträde till det allmänna telefont nätet via en fast anslutningspunkt för hushåll och andra kunder.

Grossistledet

2. Samtalsoriginering i det allmänna telefont nätet via en fast anslutningspunkt.

I den föreliggande rekommendationen innefattar begreppet samtalsoriginering överföring av samtal. Begreppet beskrivs på ett sådant sätt att det i ett nationellt sammanhang är förenligt med de skisserade gränserna för marknaderna för samtalsförmedling respektive samtalsterminering i det allmänna telefont nätet via en fast anslutningspunkt.

3. Samtalsterminering i individuella allmänna telefont nät via en fast anslutningspunkt.

I den föreliggande rekommendationen innefattar begreppet samtalsterminering överföring av samtal. Begreppet beskrivs på ett sådant sätt att det i ett nationellt sammanhang är förenligt med de skisserade gränserna för marknaden för samtalsoriginering och marknaden för samtalsförmedling i det allmänna telefont nätet via en fast anslutningspunkt.

4. Tillträde (fysiskt) till nätinfrastruktur i grossistledet (inbegripet accessnät med gemensamt tillträde eller helt öppet tillträde) via en fast anslutningspunkt.

5. Bredbandstillträde för grossistledet.

Denna marknad omfattar icke-fysiskt eller virtuellt tillträde till nät, inbegripet bitströmstillträde via en fast anslutningspunkt. Marknaden befinner sig i efterföljande led i förhållande till det fysiska tillträde som omfattas av marknad 4 ovan, eftersom bredbandstillträde för grossistledet kan konstrueras med hjälp av denna resurs plus andra element.

6. Terminerande avsnitt av hyrda förbindelser i grossistledet, oberoende av vilken teknik som används för att tillhandahålla den hyrda eller dedicerade kapaciteten.

7. Samtalsterminering i individuella mobiltelefonnät.
-